

Semesterlæsning hæver fagligheden og styrker relationerne

På Fårevejle Efterskole er undervisningen semesteropdelt for 9. klasserne og et semester afsluttes med eksamen. Målet er at styrke fagligheden og relationerne, så 9. klasse får et bedre efterskoleophold. Det ser ud til at målene nås. Projektet har samtidigt sat gang i skoleudviklingen.

Tekst: Svend Krogsgaard Jensen, journalist

På Fårevejle Efterskole er sommerens afgangsprøver ikke så stressende en faktor, som de har været tidligere. Eleverne i skolens 9. klasse skal kun til afgangsprøver i de humanistiske fag. Skolen har nemlig opdelt skoleåret i to semestre. Fra sommer til jul koncentrerede eleverne sig om de naturvidenskabelige fag og gik op til prøver i januar. I foråret har skoledagen været fyldt af de humanistiske fag, og eleverne aflægger prøve i disse fag i juni. Semesterlæsningen er en del af skolens deltagelse i Efterskoleforeningens 9. klasseprojekt; "9. klasse på efterskole" og det ser ud som om, det er lykkedes at skabe en 9. klasse, som forbedrer elevernes faglige standpunkt, skaber tætte relationer mellem lærere og elever og mellem eleverne indbyrdes, og som eleverne finder spændende.

»Vi kan se på interessen for vores kommende 9. klasse, at mange vælger os netop på grund af semesterlæsningen,« siger forstander Frank Ørndrup Elzer. Det er han meget tilfreds med, blandt andet fordi et af målene med 9. klasseprojektet har været at få flere til aktivt at vælge 9. klasse på efterskole frem for at vælge folkeskolen fra.

»Vi vil gerne lave en 9. Klasse, der er lige så god og tillokkende som vores 10. klasse, og det ser ud til, at vi er på rette vej,« siger han og er imponeret over, hvor godt eleverne klarede sig i naturfagene til prøverne.

Gode prøveresultater

»Vores elever stressede ikke op på samme måde som tidligere, og de klarede sig fantastisk til prøverne i januar,« siger Frank Ørndrup Elzer og forklarer, at det både gælder de elever, der traditionelt klarer sig godt i naturfagene, men også dem der kan have svært ved at se det interessante i for eksempel fysik og biologi.

»Jeg har altid haft svært ved de naturvidenskabelige fag, men det gik helt fantastisk og overraskende godt til prøverne,« siger Sara Kofod, der er elev i 9. klasse. Hun er sikker på, at det hænger sammen med, at semesterlæsningen giver et mere koncentreret arbejde med fagene.

»Man skal ikke starte forfra hver gang en ny time starter, og man glemmer ikke så meget, så pludselig er det lettere at forstå, hvad det handler om. Faktisk er jeg blevet glad for de naturvidenskabelige fag, og det har jeg aldrig været før,« siger hun. Hendes klassekammeret Felix Korgaaard fortæller, at han altid har holdt af naturfagene, og har været glad for den mulighed semesterlæsning har givet for at fordybe sig.

»Man har haft god tid til at gå i dybden og nørde lidt med de ting, der har interesseret en,« siger han og tilføjer, at semesterlæsningen også har gjort, at man er kommet til at kende lærerne bedre.

Tættere relationer

»Vi har indført teamlærere på 9. klassetrin og nedsat antallet af lærere omkring klassen. Det betyder, at lærere og elever får mere tid sammen,« siger lærer René Sørensen. Han er sikker på, at den tættere relation betyder meget for, hvor godt eleverne klarer sig, men også for deres menneskelige og sociale udvikling.

»Vi er jo ikke kun optaget af det faglige udbytte, men ønsker også at styrke dannelsesprocessen, og det synes, jeg er lykkedes meget fint,« siger han og peger på, at den tættere relation til en voksen for eksempel gør det lettere at tale om de ting, som den unge er optaget af.

»Men projektet har også styrket relationen mellem eleverne. Både i klassen og på skolen som sådan,« siger han og fortæller, at projektet for eksempel har frigivet mere tid til samvær for 9. klasseeleverne.

»Vi oplever, at 9. klasserne i højere grad end tidligere tager ansvar i samværet med resten af skolens elever, og at de deltager aktivt i det, vi kalder efterskoletiden,« siger han og ser mange fordele ved semesterlæsningen.

Energien smitter

»Semesterlæsningen har også betydet, at lærersamarbejde er blevet tættere og har fået tildelt mere tid,« siger lærer, vejleder og forstanderinde Lone Ørndrup Tietze. Skolen har udpeget teamlærere omkring 9. klasserne, og til det kommende skoleår er der planer om, at det også skal ske for 10. klasserne.

»Den energi, der følger af semesterprojektet, har smittet af på hele skolen, og nogle lærere ser for eksempel gerne, at vi udvikler en prøvefri 10. projektklasse,« siger hun og fortæller at deltagelsen i Efterskoleforeningens 9. klasseprojekt sker under overskrifterne relationer og overgange.

»I starten tænkte vi, at vi også ville arbejde med at udnytte de muligheder der ligger i at være en fri skole, men det vi gør med semesterlæsningen, kan alle skoler gøre, så det eneste sted, hvor vi udnytter den frie skoles muligheder, er i forhold til, at vi ikke lever op til ministeriets minimumstimetal,« siger hun og tilføjer, at vejledningen på skolen er under forandring med projektet.

Integreret vejledning

»Vores 9. klasseprojekt har betydet, at vi nu arbejder med integreret vejledning. Vi laver en årsplan for vejledningen, og det er ikke kun vejlederne, der tager sig af vejledningsopgaven,« siger Lone Ørndrup Tietze og forklarer, at forandringen er kommet som en naturlig følge af, at relationsarbejdet er blevet styrket, og at lærerne samarbejder tættere omkring klassen.

»Som vejledere har vi tidligere talt en del om at få integreret vejledning til at fungere på skolen, men det er først nu med 9. klasseprojektet, at det er kommet på plads,« siger hun og tilføjer, at projektet har sat gang i skoleudviklingen generelt, men at der selvfølgelig også er udfordringer.

Fravær et problem

»Den største udfordring er helt klart fravær, både elevernes og lærernes,« siger lærer Heidi Koch. På grund af semesterlæsningen mister en elev, der for eksempel er syg i en uge, mange af et fags timer.

»Det betyder, at vi skal være endnu mere tydelige i forhold til, at fravær er noget skidt, og at vi skal sikre os, at forældrene er klar over, hvor stor betydning en uges fri kan få for eleven,«

siger hun og fortæller, at semesterlæsningen også gør det problematisk, hvis læreren er fraværende.

»Sygdom er aldrig godt, men nu er det ekstra problematisk, fordi der er så meget, man så skal samle op på,« siger hun. Det samme gælder for kurser, som man nok kunne profitere af at deltage i, men som man er nødt til at overveje på ny i lyset af semesterlæsningen.

Savner yndlings fagene

For eleverne kan den ny organisering af undervisningen betyde, at de kommer til at savne et fag, som de er glade for.

»Vi har jo slet ikke naturvidenskabelige fag her i foråret, og jeg synes, det er lidt hårdt kun at have de humanistiske fag,« siger Felix Korgaard, der aldrig har været helt glad for et fag som dansk og synes, at det fylder meget i det halvår, hvor man har fokus på det humanistiske.

»Jeg savner fag som fysik og biologi, der altid har været mine yndlingsfag,« siger han, men glæder sig over, at lærere er gode til at variere undervisningen.

Forberedelsen tager tid

»Jeg er sikker på, at semesteropdelingen gør, at eleverne lettere får en forståelse for den røde tråd i fagene, men det stiller nye krav til min planlægning,« siger Heidi Koch. Mange sammenhængene timer i et fag betyder, at det ikke giver mening at gøre, som man hidtil har gjort.

»Det her kræver, at man tilrettelægger en meget afvekslende undervisning, og det har taget tid at forberede,« siger hun, og synes det har været sundt at se nærmere på sin egen undervisningspraksis.

»Det har for eksempel været nødvendigt at skabe mere rum for leg og læring i min tyskundervisning. På den måde har semesterlæsningen været en motivation for min egen faglige udvikling, og det har været en god oplevelse,« siger hun, men ærgrer sig lidt over, at semesterlæsningen også har betydet, at det ikke har været muligt for hende også at have dansk i 9. klasse.

Så gerne en anden fordeling af fagene

»Hvis Heidi skulle have både dansk og tysk i 9. klasse ville hun få en voldsom arbejdsbyrde i foråret. Noget der ville være svært at forene med også at have et familieliv,« siger René Sørensen og forklarer, at det problem ville kunne løses, hvis det var tilladt at dele fagene på anden vis end i humanistiske og naturvidenskabelige.

»Det er ministeriet, der har besluttet opdelingen af fagene i semestrene, og det styres af, at vi i vores model benytter sygeprøverne i januar,« siger han og så gerne, at der kunne laves en anden opdeling.

»Hvis vi kunne dele fagene på anden måde, kunne vi få endnu færre lærere i teamet, og vi kunne i endnu højere grad planlægge ud fra pædagogiske overvejelser,« siger han og håber at Ollerup Efterskole, der også er med i 9. klasseprojektet får held med at udvikle andre prøveformer.

»Hvis de får lov til at gøre det, de gerne vil, kan det måske også åbne for nye muligheder her,« siger han.

Inspirerende videndeling

Netværksdannelsen, den gensidige inspiration og videndeling, som er en del af 9.

Klasseprojektet, er noget både ledelse og lærere på Fårevejle Efterskole værdsætter

»Det er spændende at udvikle vores egen 9. klasse, men også utroligt motiverende og lærerigt at møde de andre skoler i projektet,« siger René Sørensen, som også har været glad for de meget brugbare oplæg, som har været en del af projektet, og for de diskussioner der har været både mellem lærerne indbyrdes og mellem ledere og lærere.

»Det er spændende at være med i projektet, og det er dejligt at opleve, at meget af det, vi gerne vil opnå, ser ud til at lykkes,« siger han.